

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צ.

עין משפט נר מצוה

א ז מיי פ"ח מהלכות
מאכלות אסורות הל'
ב: פ

ב ח מיי פ"ג מהלכות
פסולי הוקדשין הל'
ט ופ"ו מהלכות מעשה
הקדשות הלכ"כ ז סמג
עין קפ:

ג ז מיי פ"ו מהלכות
מעשה הקדשות הל'
ג:

לענין רש"י

אשקלניט [אישקלטי"ר].
להתפוצץ.

רבינו גרשום

דאציג דאיסור מוקדשין
קדים אתי איסור גיד חייל
שכן איסורו נוהג בבני
נח: ופליג עליה בחזאי
דהוא סבר אינו נוהג
אלא בירך של ימין וזנא
דיין סבר בין ימין בין
שמאל: אימור דשמעת
ליה לר' יהודה בטמאה
כר'. כלומר דהוא אמר
במתני' איסור גיד נוהג
בטמאה דאיסור גיד חל
על איסור טומאה דאיסור
לאו. כלומר טומאה איסור
לאו הוא ואיסור קל הוא
לפי איסור גיד חל עליו.
בקדשים דאיסור כרת מי
שמעת ליה דאיסור גיד
חל על איסור קדשים
חמור: אלא הבמ"ע
במבכרת. כלומר דאינו
קדוש אלא בבצאתו מן
ההרס דבצאתו מן ההרס
איש עליו גיד ובהרדי
קמתי: ואיבית אימא
לעולם בולדות קדשים.
כלומר ואי פרכת וזא
לא אתי איסור גיד חייל
איסור קדשים קסבר
ולדות קדשים בהווייתן
[הן] קדושים ולא במעי
אמן אלא בשעת הווייתן
לעולם שהוא בשעת לידתו
וגיד וקדושה בהוי הדי
קאתו: לא שנו אלא
קדשים הנאכלין דגיד
הנשה נוהג בהן אבל
קדשים שאין נאכלין כגון
עולה אין גיד הנשה נוהג
בהן: כאן להלקות כר'.
כלומר מה דאמרי אין גיד
הנשה נוהג בהן להלקותו
מי שאוכלו כיוון שאין
ראוי לאכילה אף חז"ב
מלקות אבל איסורא עבד
אבל להעלותו ע"ג המזבח
להקטירו גיד הנשה נוהג
בהן דאין מקטירין אותו:
רב נחמן בר יצחק אמר
להעלותו פליגי. כלומר
אפי' להעלותו פליגי
דמאן דאמר אין גיד
הנשה נוהג בהן מעלין
אותו להקטיר: יכול אפי'
פירשו. כלומר יכול אפי'
ניטלו מן הבשר: ת"ל
ועשית עולותיך הבשר
והדם. כלומר הבשר אין
אבל גידים ועצמות לא:
הא מה אני מקיים ועשית
עולותיך וגו' במוקדשין.
כלומר לבשרים ופרדים
שנתעכלו מע"ג המזבח
דאותן אתה מחזיר אבל
יעולו גידים ועצמות אי
אתה מחזיר:

אלמא איסור מוקדשין קדים. אומר ר"ת משום דמתחלה הכל
הוא זכר והזכר עמו מתקשה אחרי כן ומתלבן ונעשה
גיד א' וזקונטרס פ"י לקמן דמתחלה כשהגיד נזר אינו על הכף ולא
חייל עד שיצא ויתקשה על הכף ואע"ג דהשתא ר"ל דאין איסור
גיד חל על איסור מוקדשים על איסור
אזכר מן החי דלא חמיר ממוקדשים
חייל ועוד דאי אפשר לאיסור גיד
להיות זענין אחר ועוד דלמאן דאין איסור
אזכר מן החי חל על שיוול דלמא
בסוף פרקין [לקמן 77 קג.] כגון שנטרפה
עם יציאת רובה דאיסור טרפה ואיסור
אזכר מן החי חייל זכדי הדדי:

והא מתניתין דלא ברבי ימין בו'.
דקתני נוהג בשל ימין בו'.
ה"מ למימר מדקתני נוהג בשליל ופליג
ר' יהודה אלא רשא דמלתא נקט:
קדשים דאיסור כרת מי שמעת
ל"ה. משמע דאפילו
בשלמים ולאחר זריקה דשרי אף
לזרים זעני למימר דלא חייל כלל
איסור גיד ושרי בזכילה אע"ג דלאחר
זריקה פקע איסור קדשים ומילא
אשכחן דחייל אלא מצבכת ומימא
כיון דהשתא ליכא איסור קדשים
אע"ג דיכול לזכר לזכר איסור כרת
כגון אם אוכלו בטומאת הגוף אמאי
לא יחול איסור גיד דאין כח איסור
חל על איסור כדלמך בפרק ארבעה
אחין [בבב"ב 77 זב.] דאחות אשה מתלמא
תלי וקאי כו' וי"ל כיון דמסיים לא חייל
איסור גיד דאיכא איסור מוקדשין
דיכול לזכר לזכר על ידי פגול
ויותר ועמא מ"ל לא חייל איסור גיד
לאחר שמיטה וזריקה דזענין שיחול
ממייס איסור גיד דומיא דיעקב שנשה
לו גידו ממייס ווא"מ ונימא מגו
דאימוסף איסור גיד לזני נח אימוסף
נמי לישראל וי"ל דהא דנאסר לזני
נח היינו דוקא לזני יעקב דקודם מתן
תורה איקרו זני נח ואפילו נאסר
מתחלה לכל אומות העולם הא
אמר צפ' ארבע מיתות [בסנהדרין 77 טז].
כל מנזה שנאמרה לזני נח ולא שנתי
בזני ישראל נאמרה ולא לזני נח
וא"כ לאחר מתן תורה שרו לכולהו לזכר
מישראל וא"מ ונימא מיגו דאימוסף
איסור גיד לגזרה דאסור להעלותו
אימוסף נמי להדיט איסור אכילה
וי"ל דאיכא למאן דלמך צסמוך
מחזרין עלו: **הבא במבכרת**
עסקינן דברחם קדושי. וזהו הדדי
קאתו וקמ"ל דלא מצטל איסור

אלמא איסור מוקדשין קדים. דמשעה שנוצר הוא קדוש ועדיין לא
נוצר הגיד דהא חזינן דיצירת עובר קודמת ליצירת גיד: ומשנינן
אע"ג דאיסור מוקדשים קדים אפי' איסור גיד וחיי. הואיל ואיסור
חמור הוא שנוהג בזני נח כדקתני מתניתין [לקמן 77 קז:] והלא לזני

נח נאסר גיד הנשה: ופרקינן מאן
שמעת ליה הא סברא. דנוהג בזני
נח רבי יהודה בשליה ממני' (שם):
והאי סנא דישא דמקדישין דלא כרבי
יהודה דקתני בירך של ימין ושל
שמאל. ואילו רבי יהודה שמעינן ליה
לקמן [ע"ז] דלמך אינו נוהג אלא בלחך:
סבר לה כווסיה צדא. דנוהג בזני
נח: ופליג עליה צדא. דנוהג בשמי
יריכות: **אימור דשמעת ליה לר' יהודה.**
דלמך דמשום חומריה גיד דנוהג
בזני נח חייל נמי לאיסור אחרינא:
נטמאה. שמעת ליה דלמי איסור גיד
ומייל לאיסור טמאה דאע"ג דאיסור
טמאה ממעי אמה ואיסור גיד אינו עד
שיוול דהא רבי יהודה אין נוהג בשליל
קאמר במתניתין אפילו הכי חייל גיד
אטמאה הוא דאיסור גיד חמור שכן
זעלמא שזא ואיסור גיד חמור שכן
נוהג בזני נח: **קדשים דאיסור כרת.**
שעל ידי קדשים זכר לזני כרת כגון
אכלו בטומאה או פגול ונותר:
מי שמעת ליה. דחייל גיד עלייהו:
אלא כהא נמצתה עסקינן. דלא

קדוש ולד אלא כרתם זינאמו
ואשמעינן תנא דידן דאע"ג דאין גיד
נוהג בשאר מוקדשים דהא איסור
מוקדשים קדים כדלמך דליצירת
עובר קודמת ותו לא אפי' איסור גיד
ומייל אפילו הכי יש מוקדשים שהגיד
נוהג בהן כגון בכור ממה נפשך אי
נוהג בשליל איסור גיד קודם ותו
לא פקע ואי אין נוהג בשליל תרווייהו
בזני הדדי אמו: **ואינעינן אימא**
בולדות קדשים. ואשמעינן תנא
דידן דלא קדשי זמני אמן אלא
בזויתן זינאמו הילכך איסור גיד
נוהג בזכרן משום דליהו קדים
דנוהג בשליל ותו לא פקע דלא מימא
זמני אמן קדושים ואיסור מוקדשין
קדים כדלמך נפול שלא נתקשרו
אזכרו בגדין ותו לא אפי' איסור גיד
ומייל להכי נקט בהווייתן משום לישנא
דקרא דלפינן מינייה קדושת ולדות
קדשים צפ"ז דבכורות (77 טז): רק
קדשין אלו תמורות אשר יהיו לך אלו
הולדות: **הנאכלים.** מטמא ואשם
ושלמים: **שאין נאכלין.** עולה:

להקוסו. לקי אם אכלו: **להעלוסו.** למוצא אין איסור גיד נוהג
כדלמך לקמין דלא כרבי ולא יוכל המוצא: **לישנא אחרינא כאן להללו**
כאן להעלוסו. מאן דלמך אין נוהג בעולה להללו קאמר שאינו מנזוה
להללו מן הירך ומאן דלמך נוהג להעלותו קאמר דאסור להעלותו
בפני עצמו אם פירש מן הירך: **רז נחמן זר יחאק אמר להללו**
פליגי. דמי"ד נוהג קסבר מנזה להללו. וללישנא קמא להעלותו פליגי
מי"ד נוהג קסבר להעלותו נמי אסור עם הירך כדפליגי רבי
ורבנן לקמן דלרבי שרי כדמוקי לקמן אליבא דרבי כי אינטרין
קרא למשרי גיד הנשה במחוזר ולרבנן אסור דזענין מן המותר
לישראל: **הכל כרוח הוא:** אפילו פרשו. מן הבשר הנך גידין.
בגידין המותרין קאמר דומיא דעצמות: **ומאן שמעת ליה כו'.**
כלומר והך מתניתין לאו דברי הכל היא אלא רבי היא ופליגי רבנן עליה
וכדתינא כו' ומפלוגמיהו שמעינן דלרבי גיד הנשה מותר ולרבנן אסור
כדמפרש ואזיל: **ומה אני מקיים הבשר והדם.** ולא גידין: **בפוקעין.**
מעל האור. אשקלניט: **מידי דהוי אראשה של עולה.** דלרבי
שיקריבנו שלם כדכתיב (ויקרא 6) ואת הראש והרי עצמות הרבה יש:
ממקשה

א [לקמן ק: קג].
ב [נחמס ת. קדי. ממת
פ. כריתוס כ. ממוה יא.
כ. דה מלא.] א זכום
פ. ד [ג"ו] שם פ.
וע"ש.] ב [נדבסי יב].
ג [ע"ז.] 1 [מלך רש"י].

תורה אור השלם

1. וקראו ופרעו ירחין
במים והקטיר הבתן את
הכל המזבחה עליה
אשה ריח ניחוח ל'י.
ויקרא א ט
2. ועשית עולותיך הבשר
והדם על מזבח י' אלהיך
ודם זבחיך יושף על
מזבח י' אלהיך והבשר
הוא אכל: דברים יב כו

הגהות מהר"ב רנשבורג

א תוס' ד"ה אלמא וכו'
ויקונטרס פ"י לקמן. ג"כ
עין רש"י ויפ' לקמן ג"כ
ז"ו ע"ז ד"ה ידע
התוס' לעיל דף ז' וכו'
מכאן שם דלא ידע אפי'
מקום פרש"י הוה יעשה
דף ק"ב עמוד ד':

מוסף רש"י

בהווייתן הן קדושים.
כשעוללים הן קדושים ולא
זמני אמן (מנחות 78.
מכתי' וכתי' וזוהר חה).
ולפי נקט לשון כתיב.
משום דהא דלדות קדשים
קדושים נפקא לן בפי'
דבכורות מיהו לן. דמתיב
רק קדשין. אלו הממנות,
אשר יהיו לך אלו הולדות
(מנחות שם וכתי' וזכיתם
קיד. ובריות כג.). יכול
יהלוקין. מזה מוטלת עליו
(בבב"ב 19).